

CSONGRÁDI UJSÁG

Politikai lap.

Megjelenik csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetési ára: Egy hónapra 125 K. Egyes szám 15 K.
Szerkesztőség: Csongrád, Jókai Nőr-utca 6. szám.Felelős szerkesztő és kiadótulajdosó:
Dr. Polgár Gy. Ödön.Hirdetések jutányos díjak szerint vétetnek fel.
Kiadóhivatni: Zöldkert-utca 2. szám alatt van.

A kisipar helyzete.

Írta: dr. Eckhardt Tibor miniszteri tanácsos,
nemzetgyűlési képviselő.

II.

A bajt azonban nem elég konstata-
lni, azon segíteni is kell. S ha talán
nem is máról holnapra, de meg vagyok
győződve, hogy az iparostársadalom,
kormány és nemzetgyűlés együttes és
céltudatos munkájával ezen a helyze-
ten lényeges változtatást és megkönny-
nyebbülést lehet előldézni. Így min-
denekelőtt a termeléshez szükséges
nyersanyagok beszerzése, mely kis té-
telekben ma csak igen drágán vagy
egyáltalában nem lehetséges, lehetővé
válk az esetben, ha megfelelő iparos-
szövetkezetek alakulnak, melyek szük-
ségleteiket egyszerre nagy tételekben
a már rendelkezésre álló központi
iparosszervezetek útján iparkodnak ki-
elégíteni. Igen fontos tehát a megfe-
lelő szervezkedés, mely komoly és
megbízható kezekbe téve le az iparos-
társadalom sorsát, egyrészt bizalmat
tud önmaga iránt kelteni s ezzel ön-
magának hitelt biztosítani, másrészt
azzal a sullyal tud minden hatóság és
egyéb szervezet előtt föllépni, mely
kivánságainak meghallgatását egyedül
képes számára biztosítani.

A hiteligenyek kielégítése is csak
ily irányú szervezkedés esetén történ-
hetik meg nagyobb mértékben, mely
esetben az iparosság joggal elvárhatja
a kormánytól, hogy részükre a szük-
séges fedezetet rendelkezésre bocsátja.
A nagyiparral szemben is jobban állja
ez esetben a versenyt a kisipar, mert
nagyobb kínálattal tud a piacon sze-
repleni s állami katonai megrendelések
esetén pld., midőn egyszerre több ezer
ruha, bakkancs stb. szállításáról dön-
tenek, a nagyiparral teljes mértékben
fel tudja venni a versenyt. Igen fontos

tényező e ponton az iparostársadalom
munkájának a megbízhatósága. és sa-
ját érdekében cselekszik az iparosság,
ha ily megrendelések esetén maga el-
lenőrző iparostársait, nehogy selejtes,
rosszminőségű áru csuszván be készít-
ményei közé, ezzel az egész szállítmány
értékét lerontsa s magával szemben a
jövőre bizalmatlanságot hívjon ki. Az
iparosság központi szervezeteinek vi-
szont elsőrendű kötelessége, hogy a
kisipart a piac helyzetéről, nagyobb
rendelésekről, a külföldi export lehe-
tőségeiről idejében és megbízható mó-
don tájékoztassa s ezzel portékájának
megfelelő értékesítést biztosíthassa.

Ezek azok a lényeges szempontok,
melyek a kisipar helyzetén javíthatnak.
Hátra vannak még azok a panaszok,
melyek a különböző adók lerovása
körüli merültek fel. Meg kell állapítanom,
hogy az iparostársadalom nem a való-
ban súlyos adók fizetése ellen tiltako-
zik, hanem csupán az adók kezelése
és behajtása körül nem egyszer ta-
pasztalt zaklató eljárást teszi kifogás
tárgyává. E panaszok jogosságát nem
egy esetben lehetetlen elvitatni, s ne-
künk, kik a keresztény gondolat jegyében
épen a kisemberek védelmét kell
elsősorban szívünkön hordoznunk,
igen fontos kötelességünk ezekben a
kérdésekben az iparosság jogos kívá-
nalmainak meghallgatását biztosítani.
Errenézve meg is van bennünk a
szükséges készség s a kormánynál sem
tapasztalhatunk e kérdések méltányos
rendezése tekintetében elzárkózást. A
legutóbbi iparos nagygyűlés, mely főleg
a forgalmi adó lerovása körül óhajtott
változásokat előldézni, máris érezteti
a hatását s a kormány kijelentette
készségét tekintetben, hogy az iparos-
ság jogos kivánságait teljesíteni fogja.
Ez az út vezet egyedül a boldogulás-
hoz, ha összefogunk valamennyien és

komoly munkakedvvel és alapos ismer-
etekkel törekszünk minden esetben
gyakorlati eredményekre, ahelyett, hogy
felülve a demagógiának, szélsőséges
és kielégíthetetlen követelésekkel zavar-
juk meg azt az összhangot, melyre az
országépítő munka érdekében nem a
kormánynak, de a nemzetnek van oly
nagy szüksége.

A gonosz lelkiismeret félelmei

diktálhattak csak a kisantantnak azokat a
lépéseket, amiket most legutóbb folyamatba
tett a nagyantantná Magyarországra ellen.
Csehország a bandavezér, a vád pedig az,
hogy Magyarország, az amputált koldus, ve-
szélyezteteti Közép-Európa békéjét. Magyar
ember ezekre a vádakra legfeljebb csak ke-
sérti kacajjal válaszolhat. A legkülönfélébb
bizottságok naponként turkálnak a veséink-
ben, durva kézzel nyulnak bele legszentebb
belügyeinkbe, szabályozzák lélekzetvédelmünk
módját és mégis mi vagyunk a békebontók,
mi, akiktől minden fegyvert elszedtek, mi,
akiknek nem szabad hadsereget tartani, mi,
akiket a nyomor szeméjébe fullasztottak és
a jóvátétel mérlegével hullává akarnak vál-
toztatni.

Van ennek a jegyzéknek egy passzusa,
amely az egész iratban talán a legmegdöb-
bentőbb. Ez a passzus tiltakozik az ország
fokozottabb biztosítására, a hadiadóra és az
általános munkakötelezettségre vonatkozóan
beterjesztett magyar törvényjavaslatok ellen.
Két okból megdöbentő ez a passzus. Elő-
ször, mert Magyarország legszuverénebb bel-
ügyeibe avatkozik, másodsor és ez igazán
elszomorító, mert ugyanezeket hallottuk kri-
tizálni a szociáldemokrata kongresszuson.
Lehetetlen nem összefüggést keresni a két
esemény között. Nem akarunk vádolni, csak
hidegen megjegyezzük, hogy a hazaárulás az
a bűn, amelyre nincs bocsánat.

Ez a pont az, ahol alkalmunk van a
külpolitikáról áttérni a belpolitikára. Napok

RÉPASZELET minden mennyi-
ségben kapható a **Zsoldos R.-T.**

gyártelepén, továbbá kis mennyiségben a Sarkadi-telepen SZENTESEN. Pótolja a korpát!
Telefonérdeklődésre felvilágosítással szolgál az 5-ös és 74-es szám.

Buzát, rozsot, árpát, babot napi áron veszek.
Mindenféle liszt, tengeri- és árpadara eladása.
Griz, prézli, köleskása, naponta friss sütemény és
élesztő kapható! Csöves és morzsolt tengerit napi áron vásárol:

Gózon Imre,

liszt- és élelmiszer-üzletében

Csongrád, Kossuth F.-utca 50.

Varrógép, kerékpár, gramofonalkatrészek

kerékpárgummik, villanyszerelés, 1/2 Wattos „Metax” égők, szerelőanyagok, öngyújtók, kövek, „Metallum” zseblámpák és ahhoz való elemek, valamint minden e szakbavágó munkák javítása a legpontosabban és legjutányosabban.

özv. RÉGNER ZSIGMONDNÉ
üzletében Csongrád, Buzapiac-tér.
Ugyanitt kézimunka előnyomda is van!

óta híresztelgetik mindenfelé az országban a Bethlen-kormány közeli bukását. Különös, mégis csak különös, hogy mindezek az események egy időben léptek fel. A véletlennek vannak ugyan játékaik, de engedjék meg nekünk a jelen esetben a véletlennek ilyenmü játékaiban kételkedni. Kimondjuk nyíltan: itt belülről irányított aknamunka folyik. Nagyon is baloldalon álló elemek aknamunkája. A parlamentben épügy, mint egyéb nyilvánosság előtt, a kormány és az ország ellen olyan valótlanoktól hemzsegő beszédek, olyan gonosz rágalom hangzanak el, melyeknek célja semmi egyéb nem lehet, csak hamis ürügyek szolgáltatása a beavatkozásra. Iszonyúan meg vagyunk döbbenve és még egyszer csak annyit jegyzünk meg: a hazaárulás az a bűn, amelyre nincs bocsánat.

Szerencsétlen az a nemzet, amelynek fiai a legnagyobb bajok idején ennyire nem tudnak összetalálkozni. Súlyos a helyzete annak a kormánynak, amelynek vállaira szakadt ilyen borzalmas időkben az ország ügyeinek vitele. Belülről egyre azzal vádolják, hogy gyáva és lemondó politikát folytat, a külföld ellenben háborus célok hajszolásával rágalmazza.

A két malomkő esete ez. Azért apellálunk a józan magyarság tömegeihez és kér-

jük, hogy a kormány rettenetesen súlyos helyzetét átgondolva józanságával, kitartásával segítse nehéz munkájában, amelynek egyedüli célja a haza felemelése.

Az akol körül farkasok ödöngenek, de farkasok járnak magában az akolban is. Aki szíven viseli az ország sorsát, az bizalommal követi az ország vezéreit és megbizik a kormány erélyében, bölcsességében, mert egyedül az összetartás segítheti meg a porba-sújtott magyarságot.

A kereseti adózás új módja.

Az östermelőn kívül mindenki köteles lesz a jövedelme után adót fizetni.

A hivatalos lap karácsonyi száma közli az általános kereseti adóról szóló törvény végrehajtási utasítását. A rendelet szerint általános kereseti adó alá esik bárminő, akár alkalmilag folytatott személyes tevékenységből vagy foglalkozásból származó jövedelem. Adófizetés kötelezettsége alá tartozik elsősorban az ipari és kereskedelmi üzletből származó jövedelem.

A földbirtokosnak az östermelésből származó jövedelme azonban nem tartozik a kereseti adó alá.

Az adó alapja általában az adóévet

megelőző évben elért tiszta jövedelem. A szolgálati és munkabérvizonyból származó jövedelem is, bármilyen címen legyen kiutalva, adóköteles.

Az adó kivetése százalékos adókulcs alkalmazásával történik. Az adóalap pontos meghatározása végett az adózó a bevételeiről, valamint kiadásairól könyvet tartozik vezetni.

Ilyen könyvek vezetésére nemcsak a kereskedők és iparosok kötelesek, hanem a haszonbérlet, gyógyszerészek, mérnökök, ügyvédek, orvosok, közjegyzők, ügynökök és az östermeléssel kapcsolatos ipari és kereskedelmi vállalkozók is.

Minden munkaadó köteles továbbá alkalmazottairól nyilvántartást vezetni. Aki cselédet fogad föl, köteles az előjárásnál nyolc nap alatt bejelenteni az alkalmazott nevét és havi fizetését. Ez a bejelentés a már helyben lévő alkalmazottakra nézve legkésőbb január 31-ig eszközlendő. A munkaadó a munkabérvizonyból származó jövedelem utáni adót az illetmény kifizetésekor levonja a bérből és a levont adót be kell szolgáltatnia az illetékes adópénztárba.

A rendelet 1923-ban, újév napján lépett életbe.

Apróhirdetések pénzesutalványon is beküldhetők. 8 szó 80 K, 15 szóig 100 K.

SZINHÁZ.

Vasárnap este a Falu rossza került színre nagyon jó előadásban, mit most szombaton délután 4 órakor a tanulóifjúság számára megismételt a szintársulat 40 K-ás belépődíj mellett. Hétfőn Az erényes Mongodinné ment a főbb szerepekben Szabados L., Óváry R. és Fűréd J. kitűnő együttesével. Kedden a Bob herceg került színre jó előadásban, sajnos, kevés közönség előtt. Ujból, nyomatékosan felhívjuk a közönség figyelmét színészeink küzdölközmes kulturmunkájának nagyobb támogatására, mert az utóbbi előadások bizony nagyobb látogatottságot érdemeltek volna. (P.)

A színház igazgatóságának, vasárnap f. hó 7-én konfliktusa támadt az EME Nemzetvédelmi osztályával. Ennek folyamán az osztály tagjai aznap este bizonyos ellenpropagandát fejtettek ki a színház ellen. A propaganda következtében a színház üresen maradt. És ugyancsak üresen maradt hétfőn és kedden is. Ez az eset és következményei súlyos anyagi veszteséget jelentenek és erősen veszélyeztetik a társulat fennmaradását. Szabados igazgató másnap, hétfőn elhárította a fenforgott differenciákat, átengedte a színháztermet a hó 28-ára az EME ünnepsége céljaira, mire a következő választ kapta:

„Fogadja igazgató ur hazafias köszönetünket azért, amiért a folyó hó 28-án tartandó ünnepélyünkre a színháztermet részünkre átengedni szives volt.

Csongrád, 1923 január hó 8-án.

A nemzetvédelmi osztály parancsnoksága. Dósa.”

Szabados igazgató egyben teljes biztosítékot kapott arra nézve, hogy a színházi előadások nyugodt lefolyását semmi zavaró körülmény akadályozni nem fogja.

Ezek után igazán óhajthatóknak találunk, ha közönségünk, amelynek kulturális érzéke vitán felül áll, minél fokozottabb mértékben látogatná az előadásokat. Különben is úgy halljuk, hogy a társulat rövidesen elhagyja városunkat. A magunk részéről ezt igen sajnálatosnak találunk.

E helyütt hívjuk fel a figyelmet a színház csütörtök és pénteki két bemutató előadására. *Mi történt az éjjel?* a legmulatságosabb francia vígjátékok közül való és Szabados igazgató egy klasszikus figurát ábrázol benne. A *„Detektív kisasszony”* pedig a bécsi operett termelés egyik pompás produktuma. Főszerepei Végh Gizi, Fehér Olga, Szegedi és Halász kezeiben vannak.

A jövő hétre készíti elő a társulat az idei szezon egyik legnagyobb szenzációját: Molnár Ferenc Égi és földi szerelem című drámáját.

Szamuelli Tibor, a hóhér.

Emlékek az orosz hadifogságból.

A Csongrádi Ujságnak írta egy 5-ös honvéd.

(Folytatás.) (3)

Nadezdinszkiben a Bobrow (munkaközvetítő hivatal főnökének) helyettese Mérai nevezetű magyar (?) ember volt. A kubiról való menekülésem után ajánlatot tett, hogy oroszul való megtanulásom esetén irodán alkalmaz, vagy srapelgyárban szállás, étkezés és 70 rubel havi díjazás ellenében. Nagy összeg, mikor 1-5 rubelért 1 font szalonnát lehetett venni. Tizenöt hónap óta nem láttam több pénzt, mint a fönti 15 rubelt. Hogy a világ örömeit és hiúságait bemutassák, az nap este az irodisták társaságába kerültem. Hazai jó világra emlékeztető vacsora, paprikás, turós-tejfeles csusza. Asztalra került a szamovár, fogyott az erdőn álomból sem ismert eukros tea, majd a pezsgőre emlékeztető kristálytisza brága. A bebrágázott társaság elővette a kártyát. A bankot a társaság szellemi életének irányítója, Szamuelli Tibor adta. Szemem-szám eláll. 2-3 ezer rubel a kassza. (Folyt. köv.)

Sineger Antal szijgyártó, Csongrád

Raktáron tart és készít mindennemű szijgyártó munkákat.

Jóminőségű árut ott mindig a legolcsóbban vásárolhat.

Mindennemű szijgyártó javítási munkák a legpontosabban és leggyorsabban készíttetnek.

Állandó hirdetéseket jutányosan számítunk.

Szoftid árak!

Nagy maradék vásár! Csató és Strasszer

Nagyobb mennyiségű különböző szövet-, posztó-, vászon- és zefir-maradékok olcsón lesznek elárulva! **Csongrád, Tejpiac.**
Ugyanott állandó nagy raktár menyasszonyi kelengyékben és mindennemű rőfösárakban.

Szoftid árak!

Budapesti tudósítók telefonjelentése.

A franciák 24 órával elhalasztották a Ruhrvidék megszállását. Csütörtökön reggel szállják meg Essen városát. A halasztás oka az a táviratváltás, amit a francia külügyi hivatal Olaszországgal és Amerikával folytatott. — Ma vették át hivatalosan a Magyarországnak visszatért 8 vas megyei községet. — Az angol-francia ellentét és Seipel osztrák kancellár budapesti tárgyalásai rémületbe ejtették Romániát. Nagyváradon kihirdették az ostromállapotot, mert „felelőtlen elemek” betörésétől félnek. — A postapénzt február 4-ig kicserélik. — Felbontották IV. Károly király végrendeletét. Ottó főherceg gyámjává és régensül Zita királynét nevezi ki a végrendelet. — Gróf Bethlen István miniszterelnök nagy politikai beszédet mondott, melyben kifejtette, hogy külpolitikai fordulópont előtt állunk, cáfolta a kormányválságról szóló híreket, továbbá a rend fentartásának szükségességéről és az ellenzék magatartásáról emlékezett meg. — A Győr-Sopron-Ebenfurti vasúti társaság január elején átvette az Arad-csanádi vasut Csonkamagyarországi vonalának vezetését. Budapesten külön üzletvezetőséget állítanak fel. A szükséges mozdonyokat továbbra is a Máv. fogja adni. — A Népszava naptárát elkobozták.

Korona 0*20, márka 0.04 7/8.
Buza 12,100, rozs 8,100, zab 8,000, morzsolt tengeri 7,600, árpa 7,300, korpá 5,300 K mm.-kint. Sertés prima 520, közepes 400--480, zsír 820, szalonna 630—50 K kilogrammonként.

HIREK.

— A Csongrádi Ujság mindjárt a megjelenés után állandóan kapható a szentesi és félegyházi állomásokon is.

— Összeírják a földárakat és mezőgazdasági munkabérek. A magyar földművelésügyi kormány e hóban hivatalos összeírást készített járásokonként a szántóföld-, szőlő- és legelőárakról, továbbá a mezőgazdasági munkabérekéről. Ezeket az adatokat az Országos Földbirtokrendező Biróság rendelkezésére bocsájtják, azokon a helyeken pedig, ahol a munkabérek alacsonyok, az állam esetleg közbelép.

— Többszörös betörés a szőlőkben. D. Lajos és D. Mihály 1920. óta 8 kunyhót fosztottak ki a szőlők között. Most végre elfogták őket és megindult ellenük az eljárás, valamint a szőlők ellen orgazdaságért. Több

lopott tárgy (ásó, kapa, pokróc, fejsze) tulajdonosa ismeretlen. Károsultak felismerés végett a csendőrségen jelentkezzenek.

— **Verekedés.** Jusztin Mihály és Danka József megtámadták Sztankovics Antalt s ittas állapotban megkéselték. — Feljelentették őket.

— **Lopás.** Szőke József földmives Kaszanitzky Ödön fokosát ellopta a vendéglőből, de tetten érték és az eljárás ellene megindult.

— **Kérelem.** Fölkéretnek mindazok, kik a „Faluszövetség” által Csongrádon rendezett kiállításon arany, ezüst, bronz vagy oklevéllel lettek kitüntetve, amennyiben érmeik vagy okleveleiket kiváltani óhajtják, f. hó 16—20-ig Boér Antal ig.-tanítónál (Központi iskola) jelentsék be. Aranyéremért oklevéllel együtt 950 kort., ezüstéremért oklevéllel együtt 750 kort., bronzéremért oklevéllel együtt 500 kort., oklevélért érem nélkül 100 kort. kell fizetni.

— **Elpusztított facsemeték.** A Főutca és a Piroška városi iskola környékén mintegy 25 darab újonnan ültetett facsemetét derékron kitértek, sőt néhányat többől ki is húztak. — A vadállatias, durva rongálók ellen a nyomozás folyamatban van.

CSONGRÁD KÖZSÉGI URÁNIA MOZGÓSZÍNHÁZ

1923. évi január 13-án, szombaton, este fél 9 órakor, január hó 14-én, vasárnap délután 5, este 1/29 órakor.

Az Oczeán urai.

Modern kalóztörténet 6 felvonásban. A főszerepekben: Maria Palma, Lubinszky Tibor, Várkonyi Mihály, Salm gróf, Szőreghy Gyula művészekkel. Káprázatos rendezés, vadregényes tengeri tájak, lebilincselően érdekesítő fordulatok történet a legmodernebb haditechnikával felszerelt vár megvívása állandóan lekötve tartja a néző figyelmét.

Komédiások.

Helyárak: Szombaton, vasárnap és ünnepnap délután 4 órai előadásokon, erkély 50 kor., I. hely 50 kor., II. hely 25 kor., tanulójegy 10 kor. — Vasárnap és ünnepnap este 6 órai és 1/29 órai előadásokon, erkély 60 kor., I. hely 60 kor., II. hely 30 kor.

A terem kellemesen fűtve lesz az előadások napjain.

Az előadásokra szóló jegyeket a községi adóépítárnál lehet előre megváltani.

DOROZSMAI HIREK.

— **Szenet kap Dorozsma.** Budapesti tudósítók jelentése szerint a dorozsmai Iparoskör már régebben folyamodott 2 wagon kovácsszénért a Gea-részvénytársaság útján. A nagy szénhiány dacára is sikerült ezt a szénbizottsággal kiutaltatni és a Duna-gőzhajózási társaság igazgatója ígéretet tett arra nézve, hogy a szenet még ezen a héten Dorozsmára is küldi.

— **A Dorozsma-szegedi villamosvasut ügye.** Budapesti tudósítók jelenti, hogy a múlt év novemberében megtartott Szeged-dorozsmai villamosvasut bejárása alkalmával felvett jegyzőkönyveket a kereskedelmi minisztérium jóváhagyta és az elkészített terveket a kivitelre alkalmasnak minősítette. A Hitelbankban most folynak a tárgyalások a költségtérítési munkálatokról. Ez a költségtérítés egy ízben már elkészült, az azóta kibejött áremelkedések azonban az eredeti költségtérítést használhatatlanná tették és így most minden egyes tételre nézve újból árszámítások eszközözendők. Az utóbbi idők tapasztalatai általában azt mutatják, hogy koronaértékben hosszabb ideig tartó munkálat költségeit kiszámítani egyáltalában nem lehet s a költségtérítés mire elkészül, már használhatatlan is. Épen ezért a dorozsmai villamosvasut megépítése első sorban attól függ, hogy sikerül-e a dorozsmai villamosvasut részvénytársaságot oly módon újjászervezni, hogy az építés céljaira rendelkezésre álló tőke ne koronában, hanem valami állandó értékben pld. buzavallutában állapíttassék meg. E munkálatok megejtésére az időpont akkor érkezik el, mikor a Hitelbank a részletes költségtérítést bemutatja. Akkor kell majd az egész vállalkozás megfinanszírozásáról gondoskodni és e részben a döntés joga természetesen az érdekelteket illeti meg. A számos súlyos nehézség dacára, mely ma egy ily nagy szabású építkezés megvalósulása elé tornyosul, a villamosvasut építési ügye a minisztérium hozzájárulása, valamint a Hitelbank készsége folytán, mellyel a jelenlegi körülmények dacára is az építést kellő fedezet esetén vállalni hajlandók, igen jelentékeny lépéssel jutott előre. A legközelebbi hat hét alatt fog elválni, vajjon az érdekeltség rendelkezik-e azokkal az anyagi eszközökkel és áldozatkészséggel, mely ily nagy munka megvalósításához szükséges. Kétségtelenül igen jelentékeny érdeke ugy Szeged városának, mint Dorozsmának és egész vidékének is, hogy a terv mielőbb megvalósuljon s nem valószínű, hogy további várakozás esetén a viszonyok kedvezőbbre forduljanak. A buzavallutában való finanszírozás terve

Olajmalom.

A Csongrádi Viktória Hengermalom

olajmalma teljes üzemét megkezdte, mindennemű és mennyiségű olajmagvat elvállal kisajtolásra, miből a legizletesebb és legtovább eltartható finom ételolajat állítja elő. Ételolaj a legolcsóbb napi áron állandóan kapható. Mindennemű gabonát, babot, olajmagvakat és cirok-szakállat a legmagasabb napi árban állandóan vásárolunk.

